

Ludda prentsmiðjuna Fram. Hövuðsendamálið var at geva blað út, sum skal vera ein mótpartur til Dimmalætting.

— So tá eru meiningarnar blivnar so ymiskar, at húsast kundir ikki í einum blaði, sigur Stig.

Í hesum viðfangið visir hann annars á, at Dimmalætting kláraði seg væl fyrstu árin. Í 1888 hevði hon 4.325,04 kr. í yvirs koti!!! Arið eftir flutti Dimma úr Nólsoyastovu, har hon hevði hildið til frá fyrsta degi, og yvir í Erling Jallsgøtu, har hon er enn.

Hugsið um kvinnuna og tey ungu

„Við teimum amboðum, sum í dag eru tøk, so er kvinnan minst líka so góð sum maðurin um ikki betri.

Og á arbeidsplassum, har javnvág er í millum kynini, kanst tú fáa eitt hugnaligari og tí produktivari arbeidsplass.

Tá tosað verður um arbeidssloysi, so skal eg ikki seta spurnartekin við, men kundi hugsað mær, at framtíðin hjá vinnulivinum var tryggari, um menn og virki vóru meira sannað at taka ungt fólk í læru, tí hóast alt eru tað tey ungu, sum skulu halda samfelagnum gangandi í komandi tíðum — og kanska bera byrðuna víðari frá okkum gomlu.“ Stig Rasmussen 31. august 1982.

num, tá hann byrjar fyrri seg sjálván. At aðrir góðir hava verið og eru, er so nakað heilt annað. Teir á Dimmalætting duga sanniliga sitt «kram», men á Dimmalætting hevur bókaprent meira verið eitt framhjáarbeði.

— Men tað eru ikki bara hesir, sum hava vist fakinum respekt. Og tað er ofta ringt at geva fakinum ta respekt, sum tað hevur uppiborið, tí mangt baksíð er. Annaðhvørt er prentsmiðjan ov sein á veg. Ella kemur korrektururin ov seint aftur. Hetta sum allir prentarar kenna alt til, er so ógvuliga væl lýst í eini tekning. William Heinesen gjørdi og sum eg sjálvur skar í linoleum til eitt av teitunum, vit góvu út.

— Og hvar stendur feroyskt prent í dag í mun til aðrar?

— Leggja vit okkara viðurskipti sum grund — og ikki sammata okkum við trykjarir við slíkum møguleikum sum vit slettis ikki kunnu sammata okkum við — men sammata okkum við t.d. danir, ella okkurt av tí danir lata úr hondum, so eru vit í nógvum færum frammanfyrir, sigur Stig.

— Men, er hann skjótur at leggja afturat, verri enn so alt, sum verður gjørt her, kann sigast bara at vera gott. Langt frá.

— Vit kundu hildið fram, sigur Stig, tí nógvar aðrar eru, sum eg ikki kenni so nógv til — Ásðal á Tvøroyri í síni tíð, Norðlýsið í Klaksvík, Sosialurinn, sum startaði í kjallaranum á Losjuni, Betuel Jensen, Arnold Øster, sum hevði eitt stórt trykjarir og prentaði tey flestu bløðini eitt tíðarskeið, Landsprentsmiðjan, Marius Ziska, Dagprent og 14. september. Hvat við at gera eina søgu um trykjarirni og prentararnar?

Stig við fyrsta bladhovdinum hjá Dagblaðnum. Jógvan Waagstein teknaði tað, meðan Stig skar tað úr linoleum. Hvussu leingi tað var brúkt, minnst Stig ikki, men rokningin fyrri bladhovdið er ikki goldin enn, flennur hann

Anna er í læru sum prentari. Umframt hana eru tvey ung farin niður á EFG og skulu í praktik á ESTRA, sum er góðkent sum praktikpláss

Oluffa er í læru sum setari. Umframt hana er ein annar kvinnuligur setaralærlingur

KROSSUR — skiftandi tilvera

Tingakrossur legði út á Kantórinum — hús í stoð í Erling Jallsgøtu, við Quillingsgarð, og sum kirkjuboingar áttu. Men hann hevði eina skiftandi tilveru — niðan í kjallaran hjá Ziska, út í Bogøtu um 1920, á heysin nøkur ár seinni, síðan bygdí «Millionerurinn» prentsmiðjuna á Heygsbreyt, sum Dagblaðið, Karbech, Sosialurinn og nú Einar Offset hava átt. Seinri fór Krossur á Skansaveg, har Kristin buði. Síðan hevur hann flakkað millum ymiskar prentsmiðjur.

Palli-trykk prentaði á Tingakrossi. Hjá honum lærdu Jógvan Rasmussen og Jens Dam. Men Palli fór til Noregs og Sjabbokk loysti hann av. Seinri fór Sjabbokk eisini til Noregs.

Tað fyrsta Stig minnst til prent er, at hann og aðrir smádreingir funnu «typur» niðri í fjøruni í Litluvík. Summir av prentarunum tíndu ikki at leggja satsin av ... Harafturat gekk so Stig sum smádrongur í Bókhandilin — sum tá, í 1927, hevði fingið trykjarir — við drekkka til pápan. Soleiðis kom hann spakuliga inn í fakið.

Sjálvur fór Stig í læru á Krossi í 1934. Tá arbeiddu Erling Isholm og Villy Juul har. So vitt hann minnst, prentaði Villy fyrsta fyra-litsprentið har um ta tíðina.

— Men hetta var ein skiftandi og vánalig tíð. Tað var so litið av pengum, at menn t.d. bjóðu upp á Løgtingstíðindi bara fyrri at fáa nøkur oyru.

— Eg veit ikki, um tú hevur lagt merki til tað, flennir Stig, men hyggur tú í Løgtingstíðindi frá teimum árunum, so siggjast ofta stór glopp á síðunum. Nú veit eg ikki akkurát, hvussu tað var, men tað var nakað soleiðis, at teir fingi so og so nógv oyru fyrri hvørja síðu og tí bleiv satsurin drigin út.

Tíðráttur

Stríðið er nógv um bløðini. Og tíðráttir hava eisini verið innanhýsis um blaðlinju — tíðráttir millum blaðstjóra, politikkarar og útgevarar — og sum kanska fleiri blaðfólk eisini kenna í dag.

Stig minnst ein tíðrátt millum blaðstjórarnar og út-

gevararnar á Tingakrossi. Hesin hevði tað við sær, at pappirið kom ikki til trykjarir sjálv, men til blaðstjórarnar.

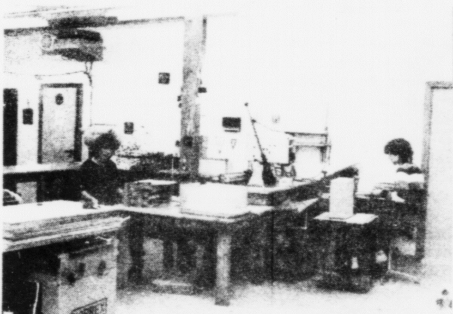
— Og so mátti eg sum lærlingur út á Skansavegin eftir pappirið. Tá var einki sum æt bilur. Nei, rulla eini tvey «ris» saman og so eitt á hvør sína øksl og niðanaftur. Tað var ikki stuttligt at ganga gjøgnum Havnina við hasum á akslunum.

Seinra partin av lærutíðini var Stig í Bókhandlinum. Hetta var tann fyrsta feroyska prentsmiðjan sum fekk nýggja útgerð, tá hon beginnti undir navninum H. N. Jacobsens Boghandels Accidents- og Bogtrykkeri.

Bókhandilin og Einar

Um menningina av prent-handverkinum sigur Stig, at Bókhandilin í síni tíð tók skjótt til sín arbeidir — hetta trykjarir gav fakinum eina sproytu.

— Tað næsta stóra sparkið kemur við Einar Prent í hálvtrýssunum. Einar virkliga bjargar tí æstetiska í bókaprenti-

Hesar báðar orðna ymiskt pappírsarbeði. Harafturat er ein skrivstovuakvinnu

Hogni, sum er reprofotografur, og Jákup, sum er prentari. Umframt teir báðar eru tveir aðrir prentarar

Jan Zachariassen, setarasveinur. Umframt hann er ein annar setarasveinur